

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2017
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 288/2017
populárny názov	Urýchlené rozhodovanie o väzbe
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti. Jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle § 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne. Ak okresnému súdu trvalo takmer mesiac predloženie spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti proti jeho uzneseniu o väzbe a krajskému súdu zase rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa a jeho doručenie 45 dní, išlo už o neakceptovateľný zásah do sťažovateľom označeného základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jeho práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti trvania väzby zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 97/2014 z 19. septembra 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 66/2014 z 2. októbra 2014 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Sťažovateľ podal 20. februára 2017 na okresnom súde žiadosť o prepustenie z väzby a navrhol väzbu nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka a prijatím písomného sľubu sťažovateľa. Okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tk 3/2015 z 9. marca 2017 rozhodol, že žiadosť sťažovateľa podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietla, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijíma písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku súd väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza. Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť a prostredníctvom svojho obhajcu doručil písomné odôvodnenie sťažnosti zo 17. marca 2017. Do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu (25. apríla 2017) sťažovateľ nemal vedomosť, akým spôsobom bolo o jeho sťažnosti rozhodnuté.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že v týchto právach je obsiahnuté aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, ako aj právo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie z väzby na slobodu môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou.</p> <p>Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle § 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehota rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne pozri aj III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).</p> <p>Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, ako aj zo vzájomne nesporných (nespochybňovaných) tvrdení účastníkov konania je možné zo skutkového hľadiska ustáliť tieto rozhodujúce skutočnosti:</p> <p>Žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola krajskému súdu doručená 20. februára 2017, odkiaľ bola odstúpená okresnému súdu 22. februára 2017 na rozhodnutie. Okresný súd o žiadosti rozhodol uznesením sp. zn. 5 Tk 3/2015 z 9. marca 2017 na neverejnom zasadnutí tak, že žiadosť sťažovateľa podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Sťažovateľ priamo na neverejnom zasadnutí podal sťažnosť proti uvedenému uzneseniu, ktorú písomne odôvodnil prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním doručeným okresnému súdu elektronicky 20. marca 2017. Predmetné uznesenie okresného súdu bolo doručené sťažovateľovi, ako aj jeho právnej zástupkyňi 9. marca 2017. Spis okresného súdu bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 7. apríla 2017. Následne uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 74/2017 z 11. mája 2017 2015 bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 22. mája 2017. Spis bol vrátený okresnému súdu 13. júna 2017.</p> <p>Na základe dosiaľ uvedeného možno zo skutkového hľadiska konštatovať, že od predloženia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby okresnému súdu 22. februára 2017 (20. februára 2017 bola žiadosť doručená krajskému súdu) do dňa rozhodnutia okresného súdu 9. marca 2017 ubehlo celkom 16 dní. Okresný súd spisom disponoval ďalších 29 dní, pretože spis predložil na rozhodnutie o sťažnosti krajskému súdu až 7. apríla 2017. Krajský súd o sťažnosti rozhodol po uplynutí 34 dní a svoje rozhodnutie doručil sťažovateľovi po uplynutí ďalších 11 dní. Celková doba rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby tak presiahla dobu 90 dní.</p> <p>Z predložených listín a vyjadrení všeobecných súdov tiež vyplýva, že okresný súd disponoval spisom neprimerane dlhý čas aj z dôvodu doručovania odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 Tk 3/2015 z 23. januára 2017 stranám na vyjadrenie. Z chronológie uvedeného konania je tiež zjavné, že okresný súd vydal uznesenie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby v dobe v čase približne dvoch týždňov od doručenia žiadosti sťažovateľa, čo ústavný súd hodnotí ako urýchlené a časovo primerané rozhodovanie. Avšak okresnému súdu trvalo takmer mesiac predloženie spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti proti jeho uzneseniu o väzbe a krajskému súdu zase rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa a jeho doručenie 45 dní, čo už neakceptovateľne zasiahlo do sťažovateľom označeného základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jeho práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti trvania väzby zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tk 3/2015 porušené boli.</u></p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy</u></p>
-----------------------------	---

	<u>Slovenskej republiky a právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 74/2017 porušené boli.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u> <u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhoveli.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03, III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06 ESLP: Bezicheri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55, Koendjibiharie v. Holandsko, 25. 10. 1990, § 27
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba-žiadosť o prepustenie väzba-rýchlosť rozhodovania práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na osobnú slobodu

spisová značka	I. ÚS 386/2017
populárny názov	Formálne nedostatky rozhodnutia podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	Zodpovednosť podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je zodpovednosťou verejnoprávnou, čo sa okrem iného prejavuje aj v požiadavke takej formulácie výroku meritórneho rozhodnutia, ktorá bráni zameniteľnosti sankcionovaného skutku.
skutkový stav a základné fakty	Obecné zastupiteľstvo obce Chorvátsky Grob (ďalej len „odporca“) 20. júna 2017 na svojom zasadnutí prijal uznesenie, ktorým v bode A zoberal na vedomie návrh Komisie odporcu na ochranu verejného záujmu (ďalej len „komisia“) na začatie konania proti navrhovateľovi z dôvodu porušenia povinnosti podať písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného o ochrane verejného záujmu. Odporca v označenom uznesení v bode B schválil začatie komisiou navrhovaného konania a v bode C konštatoval, že navrhovateľovi bolo umožnené sa vyjadriť k návrhu, svojimi vyjadreniami nevyvrátil zistené porušenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a v konaní podľa č. 9 a nasl. ústavného zákona o ochrane verejného záujmu bolo preukázané porušenie povinnosti podľa čl. 7 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu navrhovateľom. V bode D označeného uznesenia odporca schválil uloženie povinnosti navrhovateľovi na zaplatenie pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) a ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v sume trojnásobku jeho mesačného platu. V závere v bode D označeného uznesenia odporca ukladá predsedníčke komisie „vyhotoviť a doručiť písomné rozhodnutie k tomuto uzneseniu“ navrhovateľovi v zmysle čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.
z odôvodnenia	Podstatou argumentácie navrhovateľa bolo, že rozhodnutie obecného zastupiteľstva, ktorým bolo konštatované porušenie jeho povinností podľa čl. 7 ods. 1 a čl. 4 ods. 1 a 2 písm. a) a b) ústavného zákona, nespĺňa požiadavky kladené na kvalitu odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej moci, tak výroková časť, ako aj odôvodnenie rozhodnutia sú zmätočné a nepreskúmateľné. Zároveň navrhovateľ namietal formálne nedostatky napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o jeho vyhotovenie a podpísanie na to neoprávnenou osobou. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že pred tým, ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu, či sa dotknutý verejný funkcionár dopustil konania, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, musí prioritne posúdiť, či je preskúmateľné (čo sa týka formy) samotné rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci.

	<p>Náležitosti výroku rozhodnutia obecného zastupiteľstva vyplývajú priamo zo zákonnej úpravy ústavného zákona, konkrétne z ustanovenia čl. 9 ods. 6 ústavného zákona, ktorý vyžaduje, aby výrok rozhodnutia obecného zastupiteľstva uviedol, v čom je konanie alebo opomenutie navrhovateľa v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom.</p> <p>Ústavný súd zdôrazňuje, že rozhodnutie obecného zastupiteľstva ako rozhodnutie orgánu verejnej správy a najmä jeho písomné vyhotovenie musí spĺňať aj primárne formálne požiadavky písomného vyhotovenia každého rozhodnutia orgánu verejnej správy ako označenie orgánu, ktorý ho vydal, označenie, podpis tohto orgánu a dátum rozhodnutia.</p> <p>Vzhľadom na už uvedené ústavný súd uvádza, že napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva nespĺňa základné zákonné náležitosti ako jeho datovanie, keď nesporne ide o rozhodnutie odporcu z 20. júna 2017, pričom v rozpore s uvedeným je v závere rozhodnutia uvedený dátum 30. júna 2017, a to bez toho, že by bolo zrejmé, či ide o dátum rozhodnutia eventuálne len o dátum jeho písomného vyhotovenia. Ďalším podstatným nedostatkom náležitostí napadnutého rozhodnutia je neoznačenie orgánu, ktorý ho vydal v jeho závere, s pripojením podpisu oprávnených osôb. V tejto súvislosti ústavný súd nespochybňuje oprávnenie odporcu poveriť samotným písomným vyhotovením svojho rozhodnutia inú osobu, avšak nie je možné zamieňať osobu poverenú technickým vyhotovením rozhodnutia s konajúcim orgánom, t. j. je nepripustné, aby osoba vyhotovujúca rozhodnutie bola v závere označená ako orgán, ktorý rozhodol.</p> <p>Akokoľvek dovysvetlenia obecného zastupiteľstva, či už v odôvodnení rozhodnutia alebo v jeho vyjadrení k návrhu navrhovateľa, sú z analyzovaného hľadiska irelevantné. Tieto formálne nedostatky namietaného rozhodnutia obecného zastupiteľstva bránia ústavnému súdu skúmať, či sa navrhovateľ dopustil porušenia povinností, ktoré mu vyplývajú z ústavného zákona.</p> <p>Ďalšie námietky navrhovateľa prednesené v jeho návrhoch ústavný súd nepovažoval za potrebné meritórne vyhodnotiť, pretože zistené nedostatky náležitostí napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva samy osebe postačujú na jeho zrušenie.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Chorvátsky Grob č. 249/2017 z 20. júna 2017 datované dňom 30. júna 2017 zrušil.</u> <u>Obecné zastupiteľstvo obce Chorvátsky Grob zaviazal na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 132/2015
súvisiace právne predpisy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	verejný záujem, spoločenský záujem obec-obecné zastupiteľstvo

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 389/2017
populárny názov	Charakter rozhodnutia o poriadkovej pokute
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Poriadková pokuta je procesnou sankciou, ktorou je možné vynútiť si splnenie tých procesných povinností, ktoré napriek tomu, že došlo k ich účinnému uloženiu, splnené neboli. Ide o rozhodnutie s procesnoprávnymi dôsledkami len

	<p>pre určité štádium civilného sporového konania; nestáva sa samo osebe predmetom konania, a nejde tak o rozhodnutie vo veci samej, ktoré by do práv a povinností strán sporu zasahovalo konečným spôsobom. Ústavný súd dospel k záveru, že súčasná právna úprava vylučujúca prieskum rozhodnutí o poriadkovej pokute v inštančnom postupe je primeraná významu týchto rozhodnutí. Z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jednoinštančné súdnictvo, najmä potom vo veciach objektívne bagateľného významu, teda nijako nevybočuje z ústavných medzí.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Na okresnom súde sa vedie konanie, ktorým sa žalobkyňa domáha proti sťažovateľovi ako žalovanému vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.</p> <p>Okresný súd napadnutým uznesením uložil sťažovateľovi poriadkovú pokutu vo výške 200 €. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. mája 2017. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že napriek skôr uloženej poriadkovej pokute sťažovateľ naďalej neumožňoval sprístupnenie nehnuteľnosti znalkyni ustanovenej okresným súdom. Na základe upozornenia znalkyne okresný súd sťažovateľa 6. apríla 2017 vyzval, aby rešpektoval uznesenie okresného súdu z 15. októbra 2015 a sprístupnil dané nehnuteľnosti na ohliadku znalkyni do 28. apríla 2017. Okresný súd zaslal predmetné oznámenie sťažovateľovi a znalkyni na vedomie.</p>
z odôvodnenia	<p>Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľa, že uloženie poriadkovej pokuty bez akejkoľvek možnosti prieskumu súdom vyššej inštancie môže viesť k svojvôli a arbitrárnemu prístupu súdu prvej inštancie.</p> <p>K tejto námietke ústavný súd v prvom rade uvádza, že taký postup je výsledkom rozumnej úvahy zákonodarcu, ktorá vychádza z toho, že nejde o svojvoľný postup zákonodarcu, a súčasne je jeho zákonná úprava primeraná významu vylučovaného rozhodnutia, ktoré nevyžaduje preskúmanie v inštančnom postupe. Zákonná úprava takého charakteru musí mať výnimočný, priamo v zákone odôvodnený alebo zo zákona vyvoditeľný účel alebo ospravedlnenie. Ak zákonodarca na jednej strane disponuje voľnou úvahou o tom, že by bolo neprimerané zaťažovať odvolacie súdy preskúmaním takých rozhodnutí, jeho postup na druhej strane nesmie prekročiť uvedený limit – rozumný predpoklad, že vylučované rozhodnutie neohrozí alebo nemôže ohroziť dodržiavanie základných práv a slobôd.</p> <p>Na prvý pohľad sa rozhodnutie o poriadkovej pokute vzhľadom na majetkové zameranie a absenciu prieskumu javí ako spôsobilé zasiahnuť do základných práv subjektu, proti ktorému je namierené. Za načrtnutých okolností je preto nevyhnutné vychádzať z podstaty (charakteru) rozhodnutia o poriadkovej pokute a výšky jej možného uloženia.</p> <p>Pokiaľ ide o charakter poriadkovej pokuty, také rozhodnutie je procesnou sankciou, ktorou je možné vynútiť si splnenie tých procesných povinností, ktoré napriek tomu, že došlo k ich účinnému uloženiu, splnené neboli. Základným predpokladom pre vydanie takéhoto rozhodnutia je to, že konaním alebo opomenutím dôjde k sťaženiu postupu konania, t. j. nesplnením takej povinnosti dôjde k predĺženiu súdneho konania. Svojou podstatou tak uvedené poriadkové opatrenie umožňuje zabezpečiť nerušený priebeh konania a súčinnosť strán sporu, resp. ich zástupcov a iných subjektov v prípade, ak títo nemajú záujem podieľať sa na prebiehajúcom konaní spôsobom, ktorý zákon upravuje, alebo ak by priebeh konania iným spôsobom sťažovali, predlžovali či dokonca marili. Súčasne je rozhodnutie súdu o poriadkovom opatrení svojou povahou procesným rozhodnutím s procesnoprávnymi dôsledkami len pre určité štádium civilného sporového konania; nestáva sa samo osebe predmetom konania, a nejde tak o rozhodnutie vo veci samej, ktoré by do práv a povinností strán sporu zasahovalo konečným spôsobom. Pokiaľ ide o výšku poriadkovej pokuty, tú určuje súd s prihliadnutím na povahu porušenej povinnosti, čo znamená, že pri stanovení sumy každej pokuty disponuje súd voľnou úvahou. Miera voľnej úvahy súdu však nie je absolútna, ale je obmedzená maximálnou možnou hranicou 500 €. Pôjde teda zväčša o pokuty v zanedbateľnej alebo bagateľnej výške.</p> <p>Zákonodarca vylúčil tieto procesné rozhodnutia z preskúmania nadriadeným súdom a v dôvodovej správe k dotknutému ustanoveniu (§ 102 CSP, pozn.)</p>

	<p>uviedol, že „kto raz poruší povinnosť, mal by byť sankcionovaný“. Tento prístup možno označiť za plne zlučiteľný s princípmi materiálneho štátu, v ktorých je implikovaná aj požiadavka spravodlivosti. Aj s prihliadnutím na to je potrebné zaoberať sa uvedeným rozborom charakteru a výšky poriadkového opatrenia v kontexte účelu dvojinštančnosti konania. Dvojinštančnosť konania je podľa judikatúry ústavného súdu ústavnoprocený princíp, ktorému musí byť podriadená aj organizačná sústava súdov so zákonom ustanovenou pôsobnosťou jednotlivých stupňov súdov (II. ÚS 195/06). Dvojinštančnosť tak, ako ju vyložil ústavný súd v roku 2006, však už nemala s ohľadom na plynutie času a vývoj judikatúry prinajmenšom od roku 2005 oporu v procesnej úprave. Vychádzajúc aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986) dvojinštančnosť nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania (sporového či mimosporového). V dvojinštančnosti treba vidieť najmä prejav úsilia minimalizovať možné pochybenia v rozhodnutiach súdov prvej inštancie, ktoré je súčasne opodstatnené aj za cenu predĺženia konania (o dobu odvolacieho konania), ako aj za cenu jeho predraženia (o trovy odvolacieho konania).</p> <p>Ak zvažíme charakter procesného rozhodnutia (netýkajúceho sa bezprostredne merita vecí či iného subjektu než toho sankcionovaného), účel poriadkovej pokuty, jej výšku a najmä to, že k jej uloženiu prispel sám sankcionovaný subjekt, nemožno uvažovať o účelnosti predlžovania a predražovania „konania“ (i neprimeraného zaťažovania všeobecných súdov rozhodovaním o poriadkových opatreniach) iba preto, aby sa formalisticky učinilo dvojinštančnosti zadosť. Striktné trvanie na formálnych stránkach práva neplní žiadnu rozumnú funkciu, ale naopak, popiera samotný zmysel právnej úpravy (IV. ÚS 19/2012). Zmyslom využitia poriadkového opatrenia je zabezpečenie plynulosti postupu súdu v prebiehajúcom (existujúcom) súdnom konaní, nie jeho rozmnožovanie o ďalšie „konania“, ktoré navyše nemajú pre prerokovávanú vec žiaden význam. Taký stav by bol v rozpore s požiadavkou zdravého rozumu, ktorá nemôže byť irelevantná pre organizáciu a fungovanie materiálneho právneho štátu.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že nie je jeho úlohou prehodnocovať správnosť poriadkového opatrenia všeobecného súdu, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil. Také rozhodnutie by v zásade malo byť nepreskúmateľné nielen nadriadeným súdom, pretože uvedený zákon takúto možnosť výslovne nepripúšťa (čl. 2 ods. 2 ústavy), ale malo by byť vzhľadom na bagatelnú povahu a ústavnoprávny rozmer vylúčené aj z prieskumu vecí ústavným súdom. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom. Takéto vybočenie, resp. neodôvodnenosť rozhodnutia však ústavný súd v prípade sťažovateľa nevzhliadol. Z prednesených argumentov nevyplýva nič, čo by posunulo prerokovávanú vec do ústavnoprávnej roviny.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 19/2012, II. ÚS 195/06 EŠLP: Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu pokuta-poriadková konanie-sporové

spisová značka	I. ÚS 459/2017
populárny názov	Právo nahliadnuť do trestného spisu v prípravnom konaní
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	20.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2
analytická právna veta	Ústavný súd akceptuje skutočnosť, že účinnosť vyšetrovania, ktoré sa v prejednávacom prípade viedlo pre závažnú trestnú činnosť, bolo v počiatočnom štádiu a týkalo sa viacerých obvinených osôb, čo mohlo v danej veci vyžadovať utajenie časti získaných informácií pred sťažovateľom a jeho obhajkyňou v záujme zabezpečenia riadneho výkonu spravodlivosti. Sťažovateľovej obhajkyňi bolo umožnené nazrieť do spisu v časti, ktorá sa týkala sťažovateľa, teda v relevantnej časti s ohľadom na obhajobu sťažovateľa.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je spolu s ďalšími osobami obvinený zo spáchania skutku právne posúdeného ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spáchaného organizovanou skupinou podľa § 172 ods. 1 písm. b) a c) a písm. d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) a j) Trestného zákona. Obvinenie bolo sťažovateľovi spolu s ostatnými obvinenými vznesené uznesením vyšetrovateľa prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ, Nitra, ČVS: PPZ-513/NKA-PZ-ZA-2016 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) z 11. apríla 2017. V súvislosti s týmto trestným konaním bol proti sťažovateľovi a aj ostatným obvineným podaný návrh na vzatie do väzby. O návrhu bolo rozhodnuté uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 43/2017 zo 14. apríla 2017 (ďalej aj „uznesenie zo 14. apríla 2017“) tak, že sťažovateľ bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba sťažovateľa sa začína 10. apríla 2017 o 20.15 h. Proti uzneseniu okresného súdu zo 14. apríla 2017 podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal zásadné porušenie práva na obhajobu. K tomuto porušeniu malo dôjsť tým, že jeho obhajkyňi bolo pri výsluchu 11. apríla 2017 odmietnuté právo nazrieť do spisu s odkazom na § 69 ods. 2 Trestného poriadku. Takéto porušenie nastalo aj v konaní pred sudcom pre prípravné konanie, keď obhajca sťažovateľa požiadal pred rozhodnutím o návrhu na vzatie sťažovateľa do väzby o nazretie do spisu vrátane jeho utajovanej prílohy. Tejto žiadosti už bolo vyhovené, avšak iba v trvaní 10 minút, pričom nazretie do utajovanej prílohy bolo odmietnuté a spis bol obhajcovi sprístupnený iba v tých častiach, ktoré sa týkali osoby sťažovateľa.
z odôvodnenia	Ústavný súd vychádzal z relevantnej zákonnej úpravy a bol si pritom vedomý, že rovnosť medzi účastníkmi, resp. stranami v trestnom konaní treba posudzovať v kontexte jeho procesných funkcií, ktoré môžu byť odlišné v prípravnom konaní (t. j. od začatia trestného stíhania do podania obžaloby) od konania pred súdom (po podaní obžaloby). V prípravnom konaní návrh na vzatie obvineného do väzby podáva prokurátor a rozhoduje o ňom sudca, ktorý tak plní funkciu (vykonáva činnosť) nestranného arbitra v „spore“ medzi prokurátorom a obvineným v otázke, či sa má trestné stíhanie obvineného viesť na slobode alebo vo väzbe. Ide o realizáciu ústavného princípu súdnej kontroly väzby v prípravnom konaní. Zákon ustanovuje, ktoré skutočnosti všeobecný súd (jeho sudca) pri rozhodovaní tohto sporu posudzuje. Pri poskytovaní individuálnej ochrany základných práv a slobôd nie je úlohou ústavného súdu vyjadriť sa in abstracto k tomu, aký má byť správny výklad príslušnej zákonnej úpravy, alebo k tomu, aký postup a prostriedky má všeobecný súd zvoliť na dosiahnutie rovnosti zbrání medzi prokurátorom a obvineným pri rozhodovaní o väzbe v prípravnom konaní, ale posúdiť, či jeho napadnutý postup alebo opatrenie (rozhodnutie) vrátane spôsobu, akým interpretoval a aplikoval zákon, boli v konkrétnych okolnostiach veci zlučiteľné s ústavou alebo s príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Konkrétne bolo povinnosťou ústavného súdu preskúmať zlučiteľnosť napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu s čl. 5 ods. 4 dohovoru – jeho požiadavku na rovnosť zbrání medzi prokurátorom a obvineným sťažovateľom. Ako sťažovateľ uvádza, pred rozhodnutím o návrhu prokurátora na vzatie

	<p>sťažovateľa do väzby požiadala jeho obhajkyňa o nazretie do spisu, ktorý bol súdu predložený. Obhajkyňa sťažovateľa požiadala aj o nazretie do utajovanej prílohy. Nazretie do spisu bolo umožnené iba v trvaní 10 minút, avšak do utajovanej prílohy bolo obhajkyňi odmietnuté nazrieť a spis bol prístupný iba v tých častiach, ktoré sa týkali osoby sťažovateľa. Ústavný súd akceptuje skutočnosť, že účinnosť vyšetrovania, ktoré sa v prejednávacom prípade viedlo pre závažnú trestnú činnosť, bolo v počiatočnom štádiu a týkalo sa viacerých obvinených osôb, mohlo v danej veci vyžadovať utajenie časti získaných informácií pred sťažovateľom a jeho obhajkyňou v záujme zabezpečenia riadneho výkonu spravodlivosti. Išlo nepochybne o utajovanú prílohu, ktorej obsah bolo potrebné v zmysle § 69 ods. 5 Trestného poriadku zachovať v utajení. Z hľadiska namietaného porušenia práv bolo rozhodujúce, že obhajkyňi bolo umožnené do spisu nahliadnuť, čo sťažovateľ nespochybňuje. Samotná skutočnosť, že obhajkyňa nahliadla do spisu iba na 10 minút, nepredstavuje porušenie práv sťažovateľa. Navyše, ústavnému súdu neprináleží vyhodnocovať, či bol tento čas pre obhajkyňu dostatočný. Sťažovateľ tiež namieta, že jeho obhajkyňi bolo umožnené nazrieť do spisu len v tej časti, ktorá sa ho týkala. Obhajkyňa sťažovateľa však realizovala úkony na jeho obhajobu, teda spis mal pre ňu relevanciu práve v tých častiach, ktoré sa týkali sťažovateľa. Krajský súd v uznesení z 25. apríla 2017 v súvislosti s touto sťažnostnou námietkou sa stotožnil s postupom orgánov činných v trestnom konaní, a preto uviedol, že v ich postupe dosiaľ neboli zistené žiadne nedostatky. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 83/03, I. ÚS 165/02
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	nahliadnutie do spisu väzba-vzatie do väzby trestné konanie-prípravné

Nález - priet'ahy:

spisová značka	I. ÚS 376/2017
populárny názov	Skutková zložitost' veci a opakované priet'ahy
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Skutková zložitost' veci nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku namietaného konania, ale možno ju primerane zohľadniť napr. pri určení sumy finančného zadost'učinenia.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ doručil 8. februára 2010 okresnému súdu „návrh na náhradu škody v zmysle § 195 a nasl. Zákonníka práce“. V konaní bolo preukázané, že sťažovateľ je osobou „s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom“ v dôsledku utrpeného úrazu z roku 1999 na pracovisku u bývalého zamestnávateľa. Napriek nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 211/2015 z 26. augusta 2015, ktorým prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 33/2010 konať bez zbytočných priet'ahov, „do dnešného dňa nebol vykonaný žiaden procesný úkon, ktorý by viedol k meritórnemu rozhodnutiu vo veci samej“. Okresný súd dosiaľ konal neefektívne, a preto podal sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy, ktorú adresoval okresnému súdu. Na uvedenú sťažnosť reagoval okresný súd listom z 10. mája 2017, v ktorom uznal, že zákonný sudca si neplnil náležite svoju povinnosť konať bez priet'ahov. Sťažovateľ sa domnieva, že ani napriek

	vyjadreniu okresného súdu nedošlo k žiadnemu procesnému postupu zákonného sudcu, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci samej, preto je presvedčený, že od posledného nálezu ústavného súdu okresný súd svojou nečinnosťou spôsobil ďalší prieťah v konaní, a tým porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.</p> <p>Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na náhradu škody proti svojmu bývalému zamestnávateľovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku poškodenia jeho zdravia. Ústavný súd už vo svojom predchádzajúcom náleze sp. zn. I. ÚS 211/2015 z 26. augusta 2015 (vydanom na základe návrhu sťažovateľa z dôvodu prieťahov v konaní) konštatoval, že nepovažuje posudzovanú vec za právne zložitú, pretože takéto spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Vychádzajúc z obsahu spisu ústavný súd usúdil, že vec sťažovateľa možno považovať za skutkovo zložitejšiu, a to najmä vzhľadom na potrebu vykonať v záujme ustálenia skutkového stavu znalecké dokazovanie na posúdenie opodstatnenosti uplatnených nárokov. Ústavný súd v tejto súvislosti však zároveň zdôrazňuje, že uvedená skutková zložitost' veci nemôže ospravedlniť doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania, ale možno ju primerane zohľadniť napr. pri určení sumy finančného zadosťučinenia (obdobne napr. IV. ÚS 374/2014). Na takomto posúdení právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd naďalej zotrúva.</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri preskúmaní veci nezistil okolnosť, ktorou by sťažovateľ, od predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu, prispel k zbytočným prieťahom v konaní. Uvedené vyplýva aj z vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti. Sťažovateľ bol v konaní aktívny, domáhal sa nápravy aj cestou sťažnosti predsedovi okresného súdu.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je náhrada škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, t. j. vec, ktorej povaha (spor o existenciu nárokov, ktoré môžu byť zdrojom príjmov sťažovateľa) si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03).</p> <p>Vychádzajúc z predloženej sťažnosti, z vyjadrenia okresného súdu, ako aj z chronológie úkonov doručenej okresným súdom spolu s vyjadrením k sťažnosti ústavný súd zistil, že od vydania nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 211/2015 z 26. augusta 2015, ktorým konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 33/2010 konal bez zbytočných prieťahov, nevykonal okresný súd do podania sťažnosti ani jeden procesný úkon. Okresný súd bol absolútne nečinný po takmer 2 rokoch. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať tiež na to, že konanie vedené okresným súdom trvá od podania žaloby do času rozhodovania ústavného súdu viac ako 7,5 roka a táto celková doba, počas ktorej nie je vo veci sťažovateľa právoplatné rozhodnuté, sama osebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p>

	<u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 33/2010 porušené bolo. Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 eur a náhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	občianske súdne konanie-Občiansky súdny poriadok prietahy v konaní-nečinnosť náhrada škody (ujma)-ujma na zdraví práca, pracovný pomer-pracovný úraz

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.